

Р. Кочан

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ

СОВРЕМЕНИ АСПЕКТИ
НА ВИРУСНИТЕ ХЕПАТИТИ
СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА ХЕПАТИТОТ Ц

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ

СОВРЕМЕНИ АСПЕКТИ
НА ВИРУСНИТЕ ХЕПАТИТИ
СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА ХЕПАТИТОТ Ц

Реферати од научен собир одржан во МАНУ
на 29 мај 1992 година

СКОПЈЕ, 1994

И. ДЕЈАНОВ, Љ. СОТИРОВСКА, Б. ТРАЈКОВСКИ,
П. КОЛЕВСКИ, Н. КАМЧЕВ, Е. ТОДОРОВСКА,
А. СТАРОВА

НСV-АНТИТЕЛА КАЈ КРВОДАРИТЕЛИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Во нашата република се забележува постепено намалување на HBsAg позитивните крводарители, а истото е забележано во последната деценија и во светот. Тоа веројатно се должи на редовно исклучување на HBsAg-позитивните лица од крводарување, со што се намалува можноста за пренесување на HBV-инфекцијата.

Како резултат на тоа е податокот дека повеќе од 90% на пост-трансфузиониот хепатит е од типот nonA/nonB. Каква е состојбата во однос на посттрансфузиониот хепатит во нашата република можеме само да претпоставуваме, бидејќи не беше можно да се направат проспективни или ретроспективни студии, во прв ред поради организационите проблеми во соработка на болничките одделенија и клиниките околу документацијата, нејзиното водење и праќањето на крв за испитување.

Познавање на вистинската големина на посттрансфузиониот хепатит е од непроценлива важност за трансфузионата служба во Републиката, бидејќи само така ќе можат да се испланираат и спроведат оправдани мерки за заштита на примателите на крв и крвни деривати. Испитувањето на инциденцата на HCV-антителата кај крводарителите во Република Македонија ќе придонесе да се намали и инциденцата на посттрансфузиониот nonA/nonB хепатит.

Материјал и методи

Испитани се дарители на крв од разни места на Републиката, и тоа во 1991 – 297 дарители, а во 1992 – 1655 дарители.

За докажување на HCV-антителата се употребени методите micro-ELISA (Ortho Diagnostic System Inc., Neckargemünd, BRD) и macro-ELISA (Abbott Diagnostics Division, Wiesbaden, BRD).

Резултати

Во 1991 година процентот на крводарители позитивни на HCV-антителата изнесува 0,67, а во 1992 година 1,15% (табела I).

Табела I

Присуство на HCV-антитела кај доброволните дарители на крв во Република Македонија

Година на испитување	Број	Позитивни на HCV-антитела	
		Број	%
1991	297	2	0,67
1992	1655	19	1,15

Постои разлика во бројот на HCV-позитивните крводарители од едно до друго место, од еден до друг град во Републиката (табела II).

Табела II

Процентуална застапеност на HCV-антитела кај крводарителите во одделни градови на Република Македонија во 1992 година

Град	Број на дарители	Позитивни на HCV-антитела	
		Број	%
Кочани	30	0	0,00
Крива Паланка	200	5	2,50
Битола	68	2	2,94
Скопје, Станица	98	0	0,00
Кавадарци	112	2	1,78
Струмица	45	1	2,22
Прилеп	78	1	1,28
Куманово	74	2	2,70
Гевгелија	110	1	0,91
Кичево	74	0	0,00
Гостивар	21	0	0,00
Штип	400	4	1,00
Велес	96	0	0,00
Тетово	44	0	0,00
Неготино	60	0	0,00
Струга	103	0	0,00
Скопје, Завод	42	1	2,38
Вкупно:	1655	19	1,15

Бројот на испитаните крводарители од разни градови на Републиката не е еднаков, иако беше договорено сите станици да праќаат по 200 примероци. Сепак, од статистичка гледна точка така е подобро, бидејќи се добива општа ориентација. Секако ќе треба да се направат поголем број испитувања за да се приближиме до реалната инциденција на HCV-позитивните крводарители во Републиката.

Дискусија

Нашите резултати за присуството на HCV-антителата кај доброволните дарители на крв покажуваат дека спаѓаме во групата на населението со висока преваленција на HCV-инфекцијата, во која се наоѓаат медитеранските земји (табела III).

Табела III

Присуство на HCV-антитела кај населението во медитеранските земји

Држава			Број на испитани лица	Лица позитивни на HCV-антитела	
				Број	%
Р. Македонија	1991		297	2	0,67
	1992		1655	19	1,15
Германија	1989	Северна ФРГ (1)	2114	5	0,24
		Централна	1009	8	0,79
Франција	1989	Северна (2)	4304	30	0,70
		Источна	5297	43	0,81
		Западна	4636	24	0,52
		Јужна	4905	26	0,53
		Париз	5995	47	0,78
Италија	1989	Северна (6)	8068	55	0,68
		Јужна	3049	42	1,38
Грција	1991	(3)	5246	68	1,30
Шпанија	1989	(4)	4132	91	2,20

Прегледот на нашите резултати покажува дека само во осум места (Кочани, Скопје – Станица / Градска болница, Кичево, Гостивар, Велес, Тетово, Неготино, Струга) крводарителите се негативни на антителата

на HCV, а само во две места процентот на негативните на HCV-антитела се движи околу републичкиот просек (Прилеп и Штип). Во другите места (Крива Паланка, Битола, Кавадарци, Струмица, Куманово, Скопје – Завод за трансфузиологија) процентот е двојно поголем од просечниот. Понатамошните испитувања треба да покажат дали постои регионална разлика во носителството на HCV-инфекцијата.

Испитувањата направени во 1992 година со тестирање на втората генерација покажуваат дека бројот на крводарителите позитивни на антителата на HCV е поголем одошто бројот добиен при испитувањето на првата генерација во 1991 година (табела I).

Без сомнение ни претстои тешка и одговорна задача во иднина да го разрешиме проблемот на HCV-инфекцијата, односно:

– со колкав обем таа учествува во создавање на посттрансфузиониот хепатит во нашата Република;

– кои се другите форми на HCV-инфекцијата кај нашето население освен посттрансфузиониот хепатит, каква е нивната природа и дали и тие имаат на долг план катастрофални манифестации, како што е искуството на јапонските автори [5].

HCV-инфекцијата претставува модел врз којшто може да се проверува целисходноста на благовремено преземените мерки од областа на превентивната медицина: HCV-инфекцијата се одвива незапирливо во полна клиничка тишина, во немал број на случаи без знаци и за биохемиски растројства од сериозен карактер, за во почетокот на втората деценија (средно 13,6 години) да се појават клинички манифестации на хроничен хепатит, кон крајот на втората деценија (средно 17,8 години) на преносна цироза, и при крајот на првата половина од третата деценија и на хепатоцелуларен карцином [5].

Уште еднаш клиниката учи од превентивата: здравствената состојба на едно лице и едно население не може да се проценува врз основа на клиничката манифестација на болеста, бидејќи кога таа е достапна за евалуација изгубеното време е ненадоместливо за да може тераписки да се дејствува.

Заклучок

Со тестот од првата генерација за докажување на HCV-антитела во 1991 година се испитани 297 крводарители, а од втората генерација во 1992 година 1655 крводарители. Процентот на дарителите позитивни на HCV-антителата во 1991 година изнесува 0,67, а во 1992 година 1,15%.

Претстои тешка и одговорна задача да се разрешат проблемите поврзани со HCV-инфекцијата во нашата средина: висината на посттрансфузиониот хепатит поврзан со HCV, останатите форми на пренесување на HCV-инфекцијата и начинот на кој може HCV-инфекцијата да се спречи и лекува.

ЛИТЕРАТУРА

1. Kühn P., Seidl S., Stangel W., Bayer J., Sibrowski W., Flik J.: *Antibody to Hepatitis C Virus in German Blood Donors*. Lancet 2: 324, 1989.
2. Janot C., Couroucé A. M., Maniez M.: *Antibodies to Hepatitis C Virus in French Blood Donors*. Lancet 2: 796, 1989.
3. Papanastasiopoulos B., Sofroniadou A., Kokkini G.: *First and Second generation RIBA HCV in High Risk Groups and Blood Donors*. Third International Symposium on HCV, Strasbourg, France, 1991, Program and Abstracts, p.120.
4. Ercilla M. G., Barrera-Sala J. M., Gelabert A., Bruguera M., Gill M. P., Soley F., Lachen M. J., Rodes J., Castillo R.: *Impact of HCV Antibody Screening in Blood Donors in the Prediction of Non-A/Non-B Post-transfusion Hepatitis*. Report of the Proceedings. First International Symposium on Hepatitis C virus. Rome, Italy, 1989, p. 22.
5. Kiyosawa K., Akahane Y., Nagata A.: *Significance of Blood Transfusion in non-A/non-B Chronic Liver Disease in Japan*. Vox. Sang. 43: 45, 1982.
6. Sirchia G., Bellobuono A., Giovanetti A., Marconi M.: *Antibodies to Hepatitis C Virus in Italian Blood Donors*. Lancet 2: 797, 1989.

L. DEJANOV, Lj. SOTIROVSKA, B. TRAJKOVSKI,
P. KOLEVSKI, N. KAMČEV, E. TODOROVSKA,
A. STAROVA

HCV ANTIBODIES AMONG BLOOD DONORS IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA

(Summary)

1655 blood donors from our country are investigated with the 2nd generation test for HCV antibodies and only 297 blood donors were tested with the 1st generation.

With 2nd generation test for HCV antibodies the percentage of HCV antibodies positive blood donors is 1.15% (1992) and with 1st generation HCV antibodies it test is 0.67% (1991).

The problems of hepatitis transmitted by blood transfusion are very complex and unresolved in our country. The HCV antibodies test is a new possibility in defining the nature of transfusion mediated hepatitis.